

Nowe i rzadko spotykane chrząszcze (Coleoptera) saproksyliczne wschodniej Polski

New and rare saproxylic beetles (Coleoptera) of eastern Poland

Radosław PLEWA¹, Jacek HILSZCZAŃSKI², Tomasz JAWORSKI³,
Andrzej SIERPIŃSKI⁴

Zakład Ochrony Lasu, IBL, Sękocin Stary, ul. Braci Leśnej 3, 05-090 Raszyn;
e-mail: ¹ r.plewa@ibles.waw.pl, ² j.hilszczanski@ibles.waw.pl,
³ t.jaworski@ibles.waw.pl, ⁴ sierpinski@ibles.waw.pl

ABSTRACT: As a result of faunistic studies conducted in 2000–2014 in eastern Poland 48 species of saproxylic beetles were recorded which represented 28 families. The presence of one species, *Xyletinus longitarsis longitarsis* JANSSON (Ptinidae), was confirmed for the first time from Poland. New localities for rare species, i.e. *Eपुरaea deubeli* REITT. (Nitidulidae), *Dasytes subaeneus* SCHÖN. (Melyridae), *Phloiotrya subtilis* REITT. (Melandryidae) and *Xylobanellus erythropterus* (BAUDI) (Lycidae), are also given.

KEY WORDS: Coleoptera, saproxylic beetles, new records, faunistics, eastern Poland.

Wstęp

Chrząszcze saproksyliczne to bezkręgowce, które przynajmniej na pewnym etapie swojego rozwoju związane są z drewnem martwych lub obumierających drzew, a także z nadrzewnymi grzybami lub z innymi organizmami żyjącymi w drewnie (SPEIGHT 1989). W Polsce chrząszcze saproksyliczne reprezentowane są przez około 1300 gatunków (GUTOWSKI 2006).

Wschodnia część Polski charakteryzuje się dużą powierzchnią zwartych kompleksów leśnych. Obszar ten, poza Puszcą Białowieską (GUTOWSKI i JAROSZEWICZ 2001), należy do stosunkowo słabo poznanych pod względem występowania chrząszczy saproksylicznych. W niniejszej pracy przedstawiono dane o nowych stanowiskach rzadkich chrząszczy saproksylicznych w tym regionie.

Material i metody

Chrzążcze saproksyliczne odławiano w latach 2000–2014 przy zastosowaniu kilku metod: wypatrywanie w terenie, czerpakowanie, odłowy do sztucznego źródła światła (UV), pułapki samolowne oraz hodowla stadiów przedimaginalnych z zebranych fragmentów drewna oraz owocników nadrzewnych grzybów. Część materiału odłowiono do żółtych misek (pułapek Moericke'go), które instalowane były w ponad 100-letnich drzewostanach dębowych w koronach drzew lub na wysokości ok. 4 m.

W pracy zastosowano następujące skróty nazwisk: RP – Radosław PLEWA, JH – Jacek HILSZCZAŃSKI, TJ – Tomasz JAWORSKI, AS – Andrzej SIERPIŃSKI, ZC – Zbigniew CHRUL, MH – Marek HOŁOWIŃSKI.

Nazwy krain przyjęto za „Katalogiem Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1971–2000): BW – Beskid Wschodni, PB – Puszcza Białowieska, PD – Podlasie, PM – Pojezierze Mazurskie, WL – Wyżyna Lubelska.

Autorzy składają serdeczne podziękowania Romanowi KRÓLIKOWI, Andrzejowi LASONIOWI i Petrowi ZAHRADNÍKOWI (Praga) za oznaczenie wybranych gatunków chrząszczy oraz Zbigniewowi CHRULOWI i Markowi HOŁOWIŃSKIEMU za udostępnienie swoich danych do niniejszej pracy.

Wyniki

W wyniku przeprowadzonych badań wykazano 48 gatunków chrząszczy saproksylicznych, należących do 28 rodzin. Jeden gatunek został po raz pierwszy wykazany z obszaru Polski, zaś dużą część pozostałych gatunków odnotowano po raz pierwszy w poszczególnych krainach zoogeograficznych.

Boridae:

Boros schneideri (PANZER, 1795): PB: FD94 Białowieża, 16 IV 2005, 4 exx., pod korowiną leżącego dębu *Quercus robur* L., 29 IV 2005, 1 ex., na korowinie leżącej sosny *Pinus sylvestris* L., leg. RP; FD83 rez. Podcerkwa, oddz. 577B, 15 III 2012, pod korowiną zmarłej, stojącej sosny *P. sylvestris*, leg. TJ; FD73 Topiło ad Hajnówka, oddz. 699, 24 III 2011, 2 exx., pod korowiną zmarłej, stojącej sosny *P. sylvestris*, leg. RP. PM: FE56 Leśn. Okop ad Rubcowo, oddz. 134a, 30 XI 2013, 3 exx., larwy pod korowiną zmarłej, stojącej sosny *P. sylvestris*, leg. TJ. WL: FB95 Maziarnia Strzelecka ad Hrubieszów, 5 IX 2013, 1 ex., larwa pod korowiną zmarłej, stojącej sosny *P. sylvestris*, leg. RP. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej.

Bostrichidae:

Lyctus pubescens PANZER, 1792: PD: FD23 Siemiony ad Ciechanowiec, 9 VI 2011, 2 exx., ad lucem, leg. RP et TJ. Nowy dla Podlasia.

Bothrideridae:

Bothrideres bipunctatus (GMELIN, 1790): PB: FD73 Topiło ad Hajnówka: 6 V 2009, 1 ex., pod korowiną stojącej, martwej sosny *P. sylvestris*, leg. RP; 5 II 2009, 2 exx., pod korowiną nadpalonego pnia sosny *P. sylvestris*, leg. JH et RP; FD83 Podcerkwy, 5 I 2009, pozyskano fragmenty drewna topoli osiki *Populus tremula* L., z których wyhodowano 2 exx. 26 II 2009, leg. RP; FD94 Białowieża: 29 IV 2012, 1 ex., na drewnie opałowym, leg. RP; Białowieża, Park Pałacowy, 21 V 2013, 1 ex., pod korowiną zamartwego wiązu *Ulmus* L. sp., leg. JH. PM: FE14 Leśnictwo Tajno, Woźnawieś, B.P.N., V 2009, 1 ex. i V 2010, 1 ex., do pułapki fotoeklektorowej założonej na stojącym jednometrowym odziumku sosny *P. sylvestris*, leg. RP et JH.

Buprestidae:

Eurythyrea austriaca (LINNAEUS, 1767): BW: FV18 Leśn. Jureczkowa, 30 VII 2013, 1 ex., martwe imago pod korowiną martwej jodły *Abies alba* L. leg. JH.

Dicerca alni (FISCHER von WALDHEIM, 1824): PB: FD94 Białowieża, 9 IX 2007, 1 ex., w locie, leg. RP. PD: FE72 Czuprynowo ad Kuźnica Białostocka, VI – IX 2013, 1 ex., do pułapki lejkowej, leg. JH et AS. Nowy dla Podlasia.

Cerambycidae:

Anastrangalia reyi (HEYDEN, 1889): PD: FD58 Leśn. Majówka ad Białystok, Puszcza Knyszyńska, oddz. 90Cc, 8 VII 2008, 2 exx., na kwiatach baldaszkowatych Umbelliferae, leg. RP.

Cortodera humeralis (SCHALLER, 1783): PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka, 28 IV – 24 V 2010, 2 exx., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Exocentrus adpersus MULSANT, 1846: PD: FD23 Siemiony ad Ciechanowiec, 9 VI 2011, 2 exx., ad lucem, leg. RP et TJ; FD13 Koryciny ad Rudka, 4 III 2014 pozyskano fragmenty gałęzi dębu *Q. robur*, z których wyhodowano 4 exx. 23 IV 2014, leg. RP. Nowy dla Podlasia.

Grammoptera ustulata (SCHALLER, 1783): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 27 IV – 24 V 2010, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Judolia sexmaculata (LINNAEUS, 1758): PD: FE31 Leśn. Nowiny, oddz. 8d, Puszcza Knyszyńska, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki barierowej typu IBL-2, leg. RP.

Mesosa nebulosa (FABRICIUS, 1781): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 27 IV – 24 V 2010, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Pyrrhodium sanguineum (LINNAEUS, 1758): PB: FD93 Grudki ad Białowieża, 4 V 2007, 5 exx., NE skraj polany, na wyrzynkach dębowych, leg. ZC. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Ciidae:

Cis vestitus MELLIÉ, 1848: PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ, det. Roman KRÓLIK. Nowy dla Podlasia.

Cleridae:

Opilo mollis (LINNAEUS, 1758): PD: FE72 Czuprynowo ad Kuźnica Białostocka, VI – IX 2013, do pułapki lejkowej, leg. JH et AS. Nowy dla Podlasia.

Coccinellidae:

Scymnus abietis (PAYKULL, 1798): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 21 VI – 26 VII 2010, 2 exx., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Cucujidae:

Cucujus cinnaberinus (SCOPOLI, 1763): BW: EA33 Brzeziny ad Wielopole Skrzyńskie, VIII 2012, kilkanaście larw pod korowiną *Acer pseudo-platanus* L., leg. JH. PD: FD89 Leśn. Smolarnia, oddz. 227b, 27 IV – 9 VI 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. PB: FD94 Białowieża, Park Pałacowy, 21 V 2013, kilkanaście larw pod korowiną zmarłego wiązu *Ulmus* sp., leg. JH. PM: FE56, Leśn. Okop ad Rubcowo, oddz. 134a, 30 XI 2013, 4 exx., larwy pod korowiną zmarłej, stojącej sosny *P. sylvestris*, leg. TJ. WL: FB94 Maziarnia Strzelecka ad Hrubieszów, 4 IX 2013, 1 ex., pod korowiną martwego dębu *Q. robur*, leg. RP. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej.

Curculionidae:

Scolytus ensifer EICHHOFF, 1881: PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka, 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Elateridae:

Ampedus erythrogonus (P. W. MÜLLER, 1821): PD: FE40 Leśn. Rybniki, oddz. 110a, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FE40 Leśn. Krzemianka, oddz. 144c, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., FE49 Leśn. Krzemianka, oddz. 243f, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FD68 Leśn. Grzybowszczyzna, oddz. 156b, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FE60 Leśn. Iwniki, oddz. 193m, 9 VI – 13 VII 2008, 9 exx., do pułapki typu IBL-2; FD79 Leśn. Królowe Stojło, oddz. 104a, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FD68 Leśn. Cieliczanka, oddz. 167k, 9 VI – 13 VII 2008, 5 exx., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka, 8 VI – 2 VII 2009, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ.

Endomychidae:

Leiestes seminiger (GYLLENHAL, 1808): PD: FD68 Leśn. Cieliczanka, oddz. 154c, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. PB: FD74 rez. Nieznanowo, 7 VI – 25 VII 2011, 1 ex., do pułapki barierowej typu Fomes przytwierdzonej do owocnika pniarka obrzeżonego *Fomitopsis pinicola* (Sw.) P. KARST. na świerku pospolitym *Picea abies* (L.) H. KARST., leg. RP et TJ. Nowy dla Podlasia.

Mycetina cruciata (SCHALLER, 1783): PD: FE80 Leśn. Grzybowszczyzna, oddz. 156b, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; PD: FD88 Leśn. Józefowo, oddz. 375j, 9 VI – 13 VII 2008, 3 exx., do pułapki typu IBL-2; PD: FD49 Leśn. Krzemianka, oddz. 243f, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FD68 Leśn. Cieliczanka, oddz. 154c, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. Nowy dla Podlasia.

Erotylidae:

Tritoma subbasalis (REITTER, 1896): FD89 Leśn. Smolarnia, oddz. 227b, 27 IV – 9 VI 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP.

Laemophloeidae:

Cryptolestes duplicatus (WALTL, 1839): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 26 VII – 23 VIII 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Lycidae:

Xylobanellus erythropterus (BAUDI, 1781): PB: FD74 rez. Nieznanowo, 7 VI – 25 VII 2011, 1 ex., do pułapki barierowej typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na olszy czarnej *Alnus glutinosa* GAERTN., leg. RP et TJ.

Bardzo rzadki gatunek. Z Polski wykazywany jedynie z Puszczy Białowieskiej z trzech lokalizacji z obszaru ochrony ścisłej Białowieskiego Parku Narodowego (BURAKOWSKI 1988). Niniejsze stwierdzenie jest pierwszym na terenie Puszczy, pochodzącym spoza tego obszaru.

Melandryidae:

Abdera flexuosa (PAYKULL, 1799): PB: FD74 rez. Nieznanowo: 12 V – 7 VI 2011, 3 exx., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *A. glutinosa*, 12 V – 7 VI 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika czyrenia ogniowego *Phellinus igniarius* (L.) QUÉL. na grabie pospolitym *Carpinus betulus* L., 25 VII – 6 IX 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika hubiaka pospolitego *Fomes fomentarius* (L.) KICKX na *C. betulus*, leg. RP et TJ.

Dircaea sp.: PB: FD84 Rezerwat Hodowlany Żubrów, 15 VII 2004, 1 ex., w drewnie martwej brzozy *Betula pendula* Roth, leg. RP; FD94 Białowieża, 13 VI 2013, 1 ex., w locie, leg. RP. PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 23 V 2013, 1 ex., pod korowiną dębu, leg. JH. WL: GB02 Wolica ad Hrubieszów, 1 VII – 8 VIII 2013, 1 ex., do pułapki lejkowej, leg. JH et AS. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej.

Z uwagi na bardzo duże podobieństwo dwóch krajowych gatunków z rodzaju *Dircaea*, tj. *D. australis* FAIR. i *D. quadriguttata* (PAYK.), zebrane okazy oznaczono jedynie do rodzaju.

Hypulus quercinus (QUENSEL, 1790): PB: FD74 rez. Nieznanowo: 12 V – 7 VI 2011, 1 ex., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *Q. robur*, 12 V – 7 VI 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na *C. betulus*, leg. RP et TJ. PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 23 V 2013, 1 ex., na leżącym dębie, leg. JH.

Orchesia undulata (KRAATZ, 1853): PD: Ruchenka ad Węgrów, 5 V – 8 VI 2009, 2 exx., 9 VI – 2 VII 2009, 1 ex., 30 VII – 2 IX 2009, 1 ex., 27 IV – 24 V 2010, 1 ex., 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu; 3 VII – 29 VII 2009, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. WL: Maziarnia Strzelecka ad Hrubieszów, GB04, 4 IX 2013, 1ex., pod korowiną martwego dębu *Q. robur*, leg. RP. Nowy dla Podlasia i Wyżyny Lubelskiej.

Phloiotrya rufipes (GYLLENHAL, 1810): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów, 9 VI – 2 VII 2009, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Phloiotrya subtilis (REITTER, 1897): BW: EA33 Brzeziny ad Wielopole Skrzyńskie, 31 III 2012 ze zmurszałej gałęzi (ok. 6 cm grubości) buka *Fagus sylvatica* L., pochodzącej z wierzchołkowej części drzewa, wyhodowano 1 ex., V 2012, leg. JH.

W Polsce należy do bardzo rzadko spotykanych chrząszczy. Przez wiele lat jedyne stanowiska tego gatunku znajdowały się w Beskidzie Wschodnim i Zachodnim. Pierwsze informacje z Polski o tym gatunku pochodziły z końca XIX i początku XX wieku bezpośrednio od autora opisu gatunku, E. REITTERA (BURAKOWSKI i in. 1987). Po przeszło 100 latach kolejne stwierdzenie miało miejsce w Puszczy Białowieskiej (BOROWSKI 2001).

Melandrya dubia (SCHALLER, 1783): PD: FD13 Małaszczyn ad Rudka, rez. Koryciny, 29 V 2013, 4 exx., na pniach martwych dębów i żywych grabów, leg. RP et TJ; FE60 Leśn. Podsupraśl, oddz. 134d, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FE52 Leśn. Szyndziel, oddz. 144c, 27 IV – 9 VI 2008, 4 exx., do pułapki typu IBL-2; FE52 Leśn. Lebieżin, oddz. 203a, 27 IV – 9 VI 2008, 2 exx., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 5 VII 2004, 1 ex., na martwej brzozie, leg. JH; Nowy dla Podlasia.

Melyridae:

Dasytes cyaneus (FABRICIUS, 1775): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów: 5 V – 8 VI 2009, 1 ex., 27 IV – 24 V 2010, 1 ex., 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu; 27 IV – 24 V 2010, 45 exx., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Dasytes subaeneus SCHÖNHERR, 1817: BW: EA33 Brzeziny ad Wielopole Skrzyńskie, 31 III 2012 ze zmurszałej gałęzi (ok. 6 cm grubości)

F. sylvatica, pochodzącej z partii wierzchołkowej drzewa, wyhodowano 1 ex., V 2012, leg. JH.

W Polsce gatunek bardzo rzadko spotykany, a ostatnie dane o jego występowaniu pochodzą z lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (BURAKOWSKI i in. 1986a). Na terenie Beskidu Wschodniego po raz ostatni wykazany został w XIX wieku (NOWICKI 1864).

Mycetophagidae:

Mycetophagus ater (REITTER, 1879): PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka: 2 VII – 29 VII 2009, 1 ex., 28 IV – 24 V 2010, 2 exx., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu; 29 VII – 2 IX 2009, 1 ex., 28 IV – 24 V 2010, 2 exx., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ; FD73 rez. Starzyna, Topiło ad Hajnówka: 6 VI 2011, 2 exx. na hubiaku pospolitym *F. fomentarius*, 7 VI – 25 VII 2011, 2 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. pinicola* na *P. abies*; 7 VI – 25 VII 2011, 2 exx., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *Q. robur*; 7 VI – 25 VII 2011, 3 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika żółciaka siarkowego *Laetiporus sulphureus* (BULL: FR.) MURILL na *Q. robur*; 7 VI – 25 VII 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika lakownicy spłaszczonej *Ganoderma applanatum* (PERS.) PAT. na *Q. robur*; 7 VI – 25 VII 2011, 1 ex., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *B. pendula*; 25 VII – 6 IX 2011, 2 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na *B. pendula*; 25 VII – 6 IX 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *G. applanatum* na *Q. robur*, leg. RP et TJ; FD74 rez. Nieznanowo: 12 V – 7 VI 2011, 4 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na *C. betulus*; 7 VI – 25 VII 2011, 4 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na *C. betulus*; 7 VI – 25 VII 2011, 2 exx., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na klonie zwyczajnym *Acer platanoides* L.; 25 VII – 6 IX 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. fomentarius* na *C. betulus*, leg. RP et TJ. PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów: 5 V – 8 VI 2009, 1 ex., 9 VI – 2 VII 2009, 1 ex., 3 VII – 29 VII 2009, 1 ex., 30 VII – 2 IX 2009, 2 exx., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ.

Gatunek wykazywany z ośmiu krain zoogeograficznych w Polsce, przy czym z Puszczy Białowieskiej i Podlasia znany jest zaledwie z pojedynczych okazów (BOROWSKI 2001, RUTA i in. 2012, BOROWSKI i in. 2013).

Nitidulidae:

Eपुरaea deubeli (REITTER, 1898): PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka, 27 VII – 23 VIII 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ, det. Andrzej LASOŃ. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Gatunek znany z środkowej Europy i zachodniej Syberii (JELÍNEK i AUDISIO 2007). W Polsce wykazywany z Sudetów Wschodnich i Zachodnich oraz Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej z początku i z lat siedemdziesiątych XX wieku (BURAKOWSKI i in. 1986b). *E. deubeli* jest drapieżnikiem korników występujących na świerku, najczęściej kornika drukarza *Ips typographus* (L.) (Curculionidae) (A. LASOŃ, inf. ustna).

Oedemeridae:

Ischnomera caerulea (LINNAEUS, 1758): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów: 27 IV – 24 V 2010, 52 exx., 25 V – 21 VI 2010, 3 exx., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu; 27 IV – 24 V 2010, 2 exx., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Ptinidae:

Ptinomorphus imperialis (LINNAEUS, 1767): PD: ED70 Ruchenka ad Węgrów: 27 IV – 24 V 2010, 3 exx., 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu; 25 V – 21 VI 2010, 1 ex., do żółtej miski w górnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ. Nowy dla Podlasia.

Xyletinus longitarsis longitarsis JANSSON 1942: PD: FE00 Stójka (Leszczynowe), B.P.N., 4 VI 2004, 1 ex., do czerpaka, leg. JH, det. P. ZAHRADNÍK. Gatunek nowy dla Polski.

Gatunek znany z większości krajów w Europie oraz Kazachstanu, Mongolii i Turcji (ZAHRADNÍK 2007). Preferuje mocno nasłonecznione lasy dębowe o charakterze lasostepu. Rozwija się w martwym, przesuszonym i twardym drewnie zarówno gałęzi, jak i pni drzew. W Szwecji stwierdzono jego występowanie na samotnie rosnących dębach (LUNDBERG 1997, ZAHRADNÍK idem).

Pythidae:

Pytho depressus (LINNAEUS, 1767): FD59 Leśn. Krasne, oddz. 226c, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2; FD88 Leśn. Józefowo, oddz. 375j, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP.

Rhysodidae:

Rhysodes sulcatus (FABRICIUS, 1787): PB: FD74 Sacharewo ad Hajnówka, 28 IV – 24 V 2010, 1 ex., do żółtej miski w dolnej warstwie drzewostanu, leg. RP, JH et TJ; FD84 Rezerwat Hodowlany Żubrow, 25 VI 2005, 6 exx., w próchniejącej, leżącej kłodzie *Q. robur*, w chodnikach larwalnych *Sinodendron cylindricum* (L.) (Lucanidae), leg. RP.

Scarabaeidae:

Osmoderma barnabita MOTSCHULSKY, 1845: PB: FD94 Białowieża, 14 VII 2000, 1 ex. na ścianie budynku mieszkalnego, leg. RP. PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 23 V 2013, larwy w próchnowisku wewnątrz pnia złomu dębowego, leg. JH.

Silvanidae:

Dendrophagus crenatus (PAYKULL, 1799): PD: FD59 Leśn. Majówka, oddz. 93Cc, 9 VI – 13 VII 2008, 31 exx., do pułapki typu IBL-2; FE31 Leśn. Iwniki, oddz. 8d, 9 VI – 13 VII 2008, 7 exx., do pułapki typu IBL-2, FE40, Leśn. Krzemianka, oddz. 144c, 9 VI – 13 VII 2008, 5 exx., do pułapki typu IBL-2; FE80 Leśn. Grzybowszczyzna, oddz. 156b, 9 VI – 13 VII 2008, 2 exx., FD79 Leśn. Sosnowik, 455b, 27 IV – 9 VI 2008, 2 exx., do pułapki typu IBL-2; FE50 Leśn. Podsupraśl, oddz. 144h, 9 VI – 13 VII 2008, 12 exx., do pułapki typu IBL-2; FD68 Leśn. Cieliczanka: oddz. 154c, 9 VI – 13 VII 2008, 8 exx., oddz. 164h, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP.

Tenebrionidae

Pentaphyllus testaceus (HELLWIG, 1792): PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 9 VII 2004, 4 exx., na martwym dębie, leg. JH.

Corticeus fasciatus (FABRICIUS, 1790): PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 23 V 2013, 1 ex., na starym leżącym dębie, leg. JH. Nowy dla Pojezierza Mazurskiego.

Corticeus unicolor PILLER et MITTERPACHER, 1783: PM: FE24 Leśn. Grzędy, B.P.N., 23 V 2013, liczne osobniki na starym leżącym dębie, leg. JH.

Tetratomidae:

Eustrophus dermestoides (FABRICIUS, 1792): PB: FD74 rez. Nieznanowo, 7 VI – 25 VII 2011, 1 ex., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *Q. robur*, leg. RP et TJ.

Trogossitidae:

Nemozoma causicum MENETRIES, 1832: WL: GB02 Wolica ad Hrubieszów, 1 VII – 8 VIII 2013, 1 ex., do pułapki lejkowej, leg. JH et AS; FB69 Hańsk, z drewna jesionu pospolitego *Fraxinus excelsior* L., zasiedlonego przez *Hylesinus varius* (F.) (Curculionidae), wyhodowano 8 exx., 15 IV 2014, leg. MH. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej.

Peltis grossa (LINNAEUS, 1758): PB: FD74 rez. Nieznanowo, 12 V – 7 VI 2011, 1 ex., do pułapki typu Fomes przytwierdzonej do owocnika *F. pinicola* na *P. abies*; leg. RP et TJ; FD83 rez. Podcerkwa, 22 V 2012, 2 exx., ad lucem, na pniu stojącej martwej brzozy *B. pendula* z licznymi owocnikami *F. fomentarius*, leg. RP; FD94 Białowieża, 29 IV 2012, 1 ex., w locie, leg. RP.

Thymalus limbatus (FABRICIUS, 1787): PD: FE80 Leśn. Grzybowski, oddz. 156b, 9 VI – 13 VII 2008, 1 ex., do pułapki typu IBL-2, leg. RP. PB: FD73 Topiło ad Hajnówka, rez. Starzyna, 25 VII – 6 IX 2011, 1 ex., do pułapki typu Netocia zawieszanej przy dziupli z próchnowiskiem na *B. pendula*, leg. RP et TJ. Nowy dla Podlasia.

SUMMARY

The paper presents the results of faunistic studies conducted in 2000-2014 in eastern Poland. The total of 48 rare saproxylic beetles were recorded, including one species new to the Polish fauna. Among the species collected, 18 were found to be new for the Podlasie region, 5 for the Lublin Upland, 4 species were new for the Białowieża Forest, and 1 for the Masurian Lake District.

PIŚMIENNICTWO

- BOROWSKI J. 2001: Próba waloryzacji lasów Puszczy Białowieskiej na podstawie chrząszczy (Coleoptera) związanych z nadrzewnymi grzybami. (s. 287-317). [W:] A. SZUJECKI (red.) Próba szacunkowej waloryzacji lasów Puszczy Białowieskiej metodą zoindykacyjną. SGGW, Warszawa. 411 ss.
- BOROWSKI J., BYK A., MAZUR S., MOKRZYCKI T., RUTKIEWICZ A. 2013: Waloryzacja ekosystemów leśnych Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Spalско-Rogowski” w oparciu o mycetobiontyczne chrząszcze grzybów nadrzewnych. *Studia i Materiały CEPL*, **2** (35): 175-196.
- BURAKOWSKI B. 1988: Notes on the Biology of *Xylobanellus erythropterus* (BAUDI A SELVE) (Coleoptera, Lycidae), with description of the immature stages. *Polish Journal of Entomology*, **58** (3): 575-585.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1971-2000: Chrząszcze Coleoptera. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 1-22.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986a: Chrząszcze Coleoptera. Dermestoidea, Bostrichoidea, Cleroidea i Lymexyloidea. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 11: 1-243.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986b: Chrząszcze Coleoptera. Cucujoidea, cz. 1. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 12: 1-266.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1987: Chrząszcze Coleoptera. Cucujoidea, cz. 3. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 14: 1-309.
- GUTOWSKI J.M. 2006: Saproksyliczne chrząszcze. *Kosmos*, **55**, 1(270): 53-73.
- GUTOWSKI J.M., JAROSZEWICZ B. (red.) 2001: *Katalog fauny Puszczy Białowieskiej*. IBL, Warszawa. 403 ss.
- JELÍNEK J., AUDISIO P. 2007: Family Nitidulidae Latreille, 1802. (s. 459-491). [W:] I. LÖBL, A. SMETANA (red.) *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 4. Apollo Books, Stenstrup. 935 ss.
- LUNDBERG S. 1997: <http://www.artfakta.se>.
- NOWICKI M. 1864: *Przyczynek do owadniczej fauny Galicyi*. Kraków, 87 ss.
- RUTA R., KONWERSKI S., MILKOWSKI M., GAWROŃSKI R., KOMOSIŃSKI K., MELKE A., MARCZAK D. 2012: Nowe stanowiska Mycetophagidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne*, **31** (4): 274-287.
- SPEIGHT M.C.D. 1989: Saproxylic Invertebrates and their Conservation. Council of Europe. *Nature and Environment*, Strasbourg. **42**: 79 ss.
- ZAHRADNÍK P. 2007: Subfamily Xyletininae Gistel, 1856. (s. 357-362). [W:] I. LÖBL, A. SMETANA (red.) *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 4. Apollo Books, Stenstrup. 935 ss.
- ZAHRADNÍK P. 2013: Beetles of the family Ptinidae of Central Europe. *Academia*, Praha. 349 ss.